

Gynaecologie - Verloskunde

Opwekken van de eisprong m.b.v. Letrozol

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2402 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

Uw gynaecoloog heeft u voorgesteld om te starten met ovulatie-inductie. Dit betekent dat met medicijnen geprobeerd wordt een regelmatige eisprong te verkrijgen om zo een zwangerschap mogelijk te maken.

Een medicijn dat we hiervoor kunnen gebruiken is letrozol (Femara®). Letrozol wordt gemaakt in tabletvorm en is daardoor gemakkelijk in te nemen. Daarnaast is het effectief bij 60 tot 80% van de vrouwen die geen of een onregelmatige eisprong hebben.

Wat is letrozol?

Letrozol is een medicijn dat van oorsprong wordt gebruikt in de behandeling van borstkanker. Het blijkt echter ook effectief bij vruchtbaarheidsbehandelingen. Hiervoor is het medicijn echter nog niet geregistreerd. Leest u daarom de alinea 'Letrozol: *off label* gebruik' achterin deze folder goed door.

Letrozol kent bij de meeste vrouwen weinig bijwerkingen. Bijwerkingen die we soms toch wel tegenkomen, zijn opvliegers en vermoeidheid. Mocht u toch ernstige bijwerkingen ervaren, neem dan contact op met onze polikliniek.

Letrozol wordt geleverd in tabletten van 2.5 mg. Het dient **5 dagen lang** te worden ingenomen, gerekend **vanaf de 3de dag van de menstruatie**. De gynaecoloog of verpleegkundige vertelt u of u per dag 1, 2 of 3 tabletten moet gebruiken.

Menstruatie

Misschien heeft u nooit bloedverlies, of slechts zelden. Dan is het handig om een menstruatie op te wekken zodat u met letrozol kunt starten. Het opwekken van de menstruatie gebeurt door middel van het medicijn medroxyprogesteron (Provera®). Van dit medicijn krijgt u een kuur voorgeschreven van **7 tot 10 dagen, 1 tablet per dag**. Binnen enkele dagen nadat u de kuur heeft afgerond, begint het bloedverlies. Het kan zijn dat u geadviseerd wordt om voor de zekerheid eerst een zwangerschapstest te doen voordat u met Provera® gaat starten.

Echo voor follikelmeting

Wanneer u voor het eerst met letrozol begint, of voor het eerst in een nieuwe dosering, zullen we met de echo kijken of de eicellen goed uitrijpen. Dit is de zogenaamde follikelmeting. Daarvoor dient u, als de menstruatie begonnen is, contact op te nemen met de polikliniek Gynaecologie via telefoonnummer 071 582 8048 (locatie Leiderdorp en Alphen a/d Rijn) of 071 517 8351 (locatie Leiden). U vertelt de poli-assistente dat u met letrozol moet gaan starten. Zij zal dan een echo-afspraak voor u maken. Heeft u letrozol al eerder gebruikt in dezelfde dosering, dan zijn follikelmetingen meestal niet meer nodig.

Samengevat

Hieronder vatten wij de gang van zaken nog even voor u samen:

- Eventueel eerst een zwangerschapstest, om zeker te weten dat u niet zwanger bent.
- Dan 10 dagen Provera®, 1 tablet per dag.
- Wanneer de menstruatie komt, belt u de polikliniek Gynaecologie voor het maken van een echo-afspraak.
- Op de 3de dag van de menstruatie start u met letrozol in de voor u voorgeschreven dosering.

Als u niet zwanger bent na 6 cycli

Als u na 5 of 6 cycli niet zwanger bent geworden, zal geadviseerd worden een afspraak te maken met uw behandelend gynaecoloog. Hierbij zal besproken worden hoe de behandeling het best kan worden voortgezet.

Tot slot

Denkt u eraan om bij elk bezoek aan het ziekenhuis een geldig legitimatiebewijs (paspoort, identiteitsbewijs of rijbewijs) en uw zorgverzekeringspas mee te nemen? Als uw gegevens (verzekering, huisarts etc.) zijn gewijzigd, meldt u dit dan bij de Patiëntenregistratie in de centrale hal van het ziekenhuis.

Mocht u onverwacht verhinderd zijn, geeft u ons dit dan zo snel mogelijk door. We kunnen met u dan een nieuwe afspraak maken en de vrijgekomen tijd voor een andere patiënt reserveren.

Contact opnemen

Als er onduidelijkheden of vragen zijn, kunt u altijd bellen of mailen naar de polikliniek Gynaecologie/Verloskunde.

Telefoonnummer

Voor locatie Leiden: 071 517 8351

Voor locatie Leiderdorp of Alphen aan den Rijn: 071 582 8048.

De poliklinieken zijn bereikbaar van 8.30 tot 12.00 en van 13.30 tot 16.30

Mail

U kunt ons altijd mailen voor locatie Alphen aan den Rijn of Leiderdorp: op fertiliteitsteam@alrijne.nl of voor locatie Leiden op: fertiliteitspolikliniek@alrijne.nl

Letrozol, *off label* gebruik

Uw behandelend arts heeft vastgesteld dat u medicatie nodig heeft om een regelmatige eisprong te verkrijgen. Er zijn verschillende medicijnen die hierbij kunnen helpen: clomifeencitraat, letrozol en recombinant-FSH (hormooninjecties).

Door de jaren heen was clomifeencitraat (=Clomidâ) steeds de eerste keus en hiermee is veel ervaring opgedaan.

Recente onderzoeken laten echter zien dat letrozol effectiever is dan clomifeencitraat: het leidt vaker tot een eisprong en vaker tot een (doorgaande) zwangerschap. Deze verschillen zijn best groot: letrozol werkt tot 40% beter dan clomifeencitraat.

Daarnaast hebben vrouwen die letrozol gebruiken minder bijwerkingen, zoals opvliegers en moeheid.

Dit betekent niet dat deze bijwerkingen niet k nnen voorkomen, alleen zien we ze minder vaak.

Daarom adviseert de Europese vereniging voor voortplantingsgeneeskunde (de *ESHRE*, *European Society of Human Reproduction and Embryology*) letrozol dan ook als eerste keus in de behandeling van vrouwen die weinig of geen eisprong hebben.

In Nederland werd letrozol voornamelijk gebruikt als ondersteunende behandeling bij vrouwen met hormoon-gevoelige borstkanker. Het medicijn is nog niet geregistreerd als middel om de eisprong op te wekken. Maar we kunnen het hiervoor wel goed gebruiken. Dit noemen we *off label* gebruik. En voor *off label* gebruik dienen we apart uw toestemming te vragen.

Binnen ons vakgebied komt het vaker voor dat medicijnen al langere tijd worden gebruikt voor een andere aandoening dan waarvoor ze oorspronkelijk ontwikkeld en geregistreerd zijn. Dat klinkt vreemder dan het is: voor een fabrikant is het financieel soms helemaal niet rendabel om een registratie aan te vragen.

We hopen dat deze informatie u meer duidelijkheid geeft over het *off label* gebruik van letrozol. Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kunt u altijd contact met ons opnemen. Mocht u – om welke reden dan ook – na het lezen van deze informatie liever afzien van behandeling met letrozol, dan is ook dat geen enkel probleem. Uw behandelend arts zoekt dan samen met u naar een andere behandeling.

Fertiliteitsteam
Alrijne Ziekenhuis